

Mallorca, però tanmateix hi comprovarem *Vertaient*, *Garbalién*, *Gerilién*, un incert *Aribillen* (p. 293-4) i possible. *Perpunyén/Puigpunyent* (art. infra).

Orient pot venir del NP *Horius* o *Orius*: que amb H- o sense, estan molt documentats en fonts llatines (Schulze, 335, 354, 484) i constitueixen el cap d'una família antroponímica romana, ben desenrotllada (Horeius, 350, 484 Horatius, Orinius...); i amb molta prole en NLL del Sud de França: *Ouriac* (Dordogne), un altre en el Gard, *L'Oreac* (H-Alpes), i veg. Skok 39; sense parlar del NP *Oriana*, que no crec que sigui invenció del nostre cançoner i novel·leria.

VALLDURGENT. Altre NL mallorquí geogràficament ben separat, com he dit, però de forma prou semblant per suggerir que tinguin etimologia semblant. *AlcM* no en suggereix cap, i es limita a consignar la pron. *vałduržěnt'* com a nom d'unes «cases» situades en en el terme de Calvià, o sigui ja prop del cap extrem-occidental de Mallorca. Diu que és una «vall i cases», però anem a dir que això de «vall» els ho suggereix el nom i la seva aparent formació més que la naturalesa del lloc.

És més de fiar la informació que ens en dóna l'Arx. Salvador en «Die Balearen» (II,8) que tradueix al peu de la lletra: «*Valldurgent*, casa-possessió amb una capella, en el peu o fons d'una alta vall ondulada» (wellige hochtalsohle): a la p. 9 en en dóna gravats, on veiem l'any 1635 a la llinda de la capella, i la situació en un poc elevat v e s s a n t Oest d'una vall. no pas en una vall.

L'**ETIM.** em sembla aràbiga: *balātu*, *-l-ğinnä* 'palau del jardí', pron. clàssica, *balât al-ğennä* (en pron. vulgar hispànica). Per a un i altre mot i totes dues variants, veg. Dozy *Suppl.* I, 111; cf. altres variants vulgars dels dos mots, en: *PAlc*. «*gen-ən* pl. *agenne*: huerto para hortalizas» (43a30); i els nostres articles *Albalat* i *Algimet*. Evolució fonètica ben natural: *baladulğēn(e)* (el *ğ* era sonora fortis) amb haploglora i dissimilació en *baladurğēn*; damunt el qual era fatal que se superposés una interpretació catalanitzant en *Vall-d'urgén* una mica com ja s'esdevingué amb el nom de la cabdal ciutat de Valladolid (*balât uälid*): altrament recordem que en mots com *aljub*, localment apareixen també variants vulgars amb *-r* (el NL menorquí *Ets Aljubs* es pronuncia *ædz uržúps*: *Misc. Griera* I, 167).

Però aquí es deu tractar d'una dissimilació que arrancaria des de molt antic, ja entre els noms locals del S. XIII: si té raó, com crec, Busquets en identificar amb *Valldurgent* una grafia *urğēn* de la versió aràbiga del Rept. (repetida, pp. 269 o 287); que hem d'interpretar (en forma paral·lela a l'explicada supra) com *urğēn*. Això, però, no seria objecció sòlida contra l'etim. que he proposat: si ja els moriscos locals pronunciaven amb dissim. *balaturğēne*, els alfaquins

moros que escrivien el *Rept.* hi reconeixerien *balât*, i negligiren consignar-lo, en qualitat de nom comú genèric, i superflu, d'aquest lloc. En la grafia que ens reporta Busquets podien posar-hi o sobreentendre-hi la vocal final *-ā*.

Eliminarem possibles escrúpols donant compte de dos PARÒNIMS casuals. Tinc nota d'una partida extensa *Orient* entre el poblet pallarès Solduga i la Vall de Cabó, en el Segre: és a dir es troba verament a l'orient de Solduga i aquí si que deu venir del cultisme *orient*, que els docs. usen en afrontacions en baix llatí. El cens de 1359 posa a la vegueria de Pallars, *Olient* 2 focs, seguit de *Torra d'Olient*, 3 focs, que pot ser el que avui em digueren *Torre de Senyús*, ja en te. de Cabó (*CoDoACA* XII, 74); no cal fer gaire cas d'aqueixa *-l-* tractant-se d'aquest cens, de formes tan inaccurades (probt. influït per *oli* i pel nom del més conegut *Oliana*, poc més al SE.

URGENT a l'alt Berguedà era el nom d'un monestir, *Sant Sebastià d'U*. que SerraV. documenta *Urgent* en un doc. de 1114 (*Pinós Mtpl.* III, 273, cf. 113) a la vall de Saldes-Brocà-Maçaners; segons la tesi d'En Riu i Riu sobre monestirs, es trobaria des de 947 a 1327, i dependria del de Bagà des de 983 (uns 10 k. O. de Bagà; segons el mapa sembla coincidir amb el Collet d'*Eina* (V. supra aquest art.). És clar que tampoc poc tenir cap etimologia semblant a la de *Valldurgent*, amb el nom del qual només coincideix parcialment, perquè a l'alt Berguedà no hi pot haver arabismes, sinó més aviat noms pre-romans o purament romànics. Potser allò: cf. bc. *ur'aigua'*, qui sap si combinat amb *-GIN* (cf. article *Guinsa/Ainsa* i art. *Urtx/Urgell* infra); o si és romànic, podríem conjecturar un **URGENDUM** derivat de *urgere* 'empènyer', cf. el verb alvernès *dúrze* 'menar el bestiar a l'estable' (*REW*9083), com a nom d'una pleta a on tanquen el bestiar.

†També el recordo de la meva enq. de 1964 a Calvià (XI, 133-40).

ORÍS, ORISTÀ, SORREIGS

Noms que estudiem junts perquè són de llocs pròxims, i hi deu haver entre ells alguna comunitat d'origen, més o menys considerable.

ORÍS

Castell arruïnat, dalt d'un puig, lluny a la dreta del Ter, una vintena de k. al Nord de Vic que dóna nom a un municipi de llogarets i cases escampades.

PRON.: *urís* a Vic (Casac. 1920), oït als Munts Cor., 1930, i al peu mateix del castell 1935 (LL j 28); i en les enqs. de 1954 en els pobles del voltant i a les mateixes cases d'Orís (XII 129-153).